

Selv om synet på morsmelk ikke er det samme i USA som i Norge, gir boken mange synspunkt på behovet for tillegg og oppbygging av kosten. Bl.a. er det nå lagt stor vekt på «probiotics», introduksjon av en normal bakterieflora allerede hos de altfor tidlig fødte barna.

Det er i boken gitt retningslinjer for kaloriberiking på bekostning av volum, spesielle dietter ved metabolske sykdommer, anskueliggjort i egne tabeller.

Boken er bygd opp i seks kapitler som dekker generelle ernæringsretningslinjer, fysiologi og patofysiologi, perinatal ernæring, ernæring ved spesielle sykdomstilstander, beriking av kosten og en oversikt av tilgjengelige ernæringsprodukter og tilskudd. Det er egne kapitler om vitaminer og sporelementer.

Sammen med boken er det en CD-ROM, noe som gjør boken mer tilgjengelig ved flere avdelinger. Imidlertid er det ikke lett å søke seg frem til aktuelle emner på CD-en. Man må inn i registeret og deretter lete seg frem. Likevel, boken er stor og uholdbar, så en CD-ROM gjør det enklere.

I Norge, der morsmelk er etablert som retningsgivende og den hyppigste ernæringen til alle spedbarn, blir boken et viktig og nyttig supplement til gruppene av barneleger og ernæringsfysiologer som arbeider med ernæring av for tidlig fødte barn og barn med spesielle behov og spesielle sykdommer, deriblant mange stoffskifte-sykdommer.

Boken bør være basislitteratur ved alle norske barneavdelinger.

Rolf Lindemann

Intensivavdelingen for nyfødte
Ullevål universitetssykehus

Velskrevet om kreft hos barn

Hanne Bringager, Marit Hellebostad,
Randi Sæter, red

Barn med kreft

En medisinsk og sykepleiefaglig utfordring.
267 s, tab, ill. Oslo: Gyldendal Akademisk,
2003. Pris NOK 265
ISBN 82-05-30240-5

Dette er en velskrevet bok av en gruppe bestående av en overlege og to sykepleiere ved Ullevål universitetssykehus. Den er særlig beregnet på sykepleiere i videreutdanning i barnesykepleie og onkologisk sykepleie.

Boken er rikt illustrert med enkle, gode tegninger og dessuten fotografi av et mikroskopisk bilde av beinmargen hos en pasient med den hyppigste barnekreftdiagnosen, akutt lymfatisk leukemi. Det har vært foretatt

fomorsking av visse ord; noe som kan være en hjelp, men som også kan forårsake forvirring. Den vanlig brukte cellegiften methotrexat omtales f.eks. som metotreksat i boken, men finnes både i Felleskatalogen og i mesteparten av både norsk og internasjonal litteratur under sitt opprinnelige navn. Alt i alt er boken en god praktisk hjelp, ikke bare for den primære målgruppen, men for alle som har med behandling av og omsorg for barn med kreft å gjøre.

Peter Johan Moe

St. Olavs Hospital

Magert hefte for barn om kreft

Tom Weinholdt, Øyvind S. Bruland

Hei, jeg er vennen din!

35 s, ill. Lysaker: Dinamo Effekt AS. Gratis
ISBN 82-8111-000-7

Heftet er rettet mot barn og unge som opplever at de selv, en venn eller en i familien får kreft. Utgivelsen begrunnes med at «kunnskap gir styrke, og både du som er pasient, slekt-

ning og venn trenger dette for å kjempe kampen mot kreft».

Blant helsearbeidere som arbeider med barn og unge er det en økende erkjennelse av viktigheten av å gi barn ærlig og tilpasset informasjon om deres sykdom og behandling, og at barn må få anledning til selv å sette ord på tanker, følelser og erfaringer og å oppleve at den voksne lytter og tar imot det barnet formidler. Uten slik respekt og støtte fra voksne kan frykt og utrygghet øke, og barnet kan erstatte virkeligheten med fantasier som er langt mer skremmende.

Min opplevelse av heftet er at de mange og store tegningene, terminologi og forklaringer vil virke mer forvirrende og skremmende enn avklarende på barn med kreft og deres pårørende. For sikkerhets skyld bad jeg Silje, 11 år, om å lese heftet. Hun delte min oppfatning, og det var mange medisinske ord hun ikke forstod. Bokens «hovedperson» er Tely, en hvit blodcelle, en leukocyt. Ifølge Silje minner tegningen av ham mer om en «snømann med bein og armer» eller en «misfostret isbjørn», men «jeg har sett i en bok at en lymfocyt ikke ser slik ut». I heftet brukes ellers mange ulike navn på celler. Noen leukocyter er sågar rødfarget! Barn er konkrete i sin tankegang. Når det beskrives at det er tannhjul i cellen, er Siljes kommentar: «Det er ikke tannhjul i en celle, jeg er ikke helt dum!». Ondartede svulster kalles farlige, hvorfor ikke heller kalle det vanskelig å behandle? I behandlingsdelen introduserer Tely sågar sin egen terminologi:

kniven, kjemo og strålen. Her beskrives at kniver er farlige og strålebehandling illustreres ved at en svulst «eksploserer i kroppen».

Flere steder poengteres at kreft hos barn har bedre prognose enn kreft hos voksne. «Det fineste som skjer er at dobbelt så mange barn som voksne blir friske». Silje: «Det kan jo være at noen barn har en mamma eller pappa som har kreft!» Sentrale temaer som at det er leit å miste håret eller at det ikke er barnets skyld at de får kreft, er ikke nevnt.

Dette heftet er lite egnet som døråpner for informasjon og samtale mellom barn og voksne. Det er synd, for vi trenger slik litteratur.

Inger Helene Vandvik

Barne- og ungdomspsykiatrisk seksjon
Rikshospitalet

Unik video om barn med sjeldne funksjonshemninger

Mette Fagerli, Liv Merete Gjellesvik,
Svein Erik Larsen

Når veien er målet

En informasjonsdokumentar om barn med sjeldne fremadskridende sykdommer i skole og barnehage.

Video, spilletid 52 minutter. Gratis.

Videoen er laget som en del av prosjektet ProUnik på Frambu senter for sjeldne funksjonshemninger. Målgruppen er alle som arbeider med barn med fremadskridende sykdommer i skole og barnehage.

Man blir presentert for fem barn i alderen 3–14 år. For hvert barn får vi en kort introduksjon, deretter ser vi barnet i ulike situasjoner i barnehagen eller på skolen, avbrutt av kommentarer fra foreldre og/eller personale.

Filmen gir et svært gjennomtenkt og ryddig inntrykk. De utvalgte situasjonene er filmet passe lenge til å vise oss samspillet mellom barnet og andre barn eller barnet og personalet. Forklaringer og kommentarer er poengterte. Situasjonene som blir vist og problemstillingene som blir berørt, er varierte. Trivsel og trygghet for barnet og samarbeid mellom foreldre og personale går som en rød tråd gjennom hele videoen. Å arbeide med alvorlig funksjonshemmede og syke barn er en ny utfordring for mange i barnehage og skole, blant annet kan man bli vitne til og måtte tilrettelegge for at barnet taper funksjoner.

Dette er filmens utgangspunkt. Sitat fra omslaget: «Denne videoen tar deg med på en reise til to barnehager og tre skoler og viser virkeligheten slik den så ut der de dagene vi gjorde opptakene. Den viser verken hele sannheten eller gir svar på alle spørsmål. Hensikten er å inspirere alle som arbeider med barn med fremadskridende sykdommer til å se muligheter og løsninger i barnehage- og skolehverdagen. Aktiviteter og tilbud må